สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส708
รับที่ : ธ2315/54
วันที่ : 11 มี.ค. 54 เวลา: 16:16

ที่ สธ ๑๐๐๗/๒๗๕๑

คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการสารเคมี

๑๑ มีนาคม ๒๕๕๔

สพต.รับที่ 452
วันที่ 11 มี.ค. 2554
เวลา 16.40

เรื่อง แผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔)

12 มี.ค. 2554

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

จัดเข้าวาระ.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ รายงานการประชุมคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการสารเคมี ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ จำนวน ๑๐๐ ชุด

๒ รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการประสานนโยบายและแผนการดำเนินงานว่าด้วยการจัดการสารเคมี ครั้งที่ ๔/๒๕๕๓ จำนวน ๑๐๐ ชุด

๓ ร่างแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) จำนวน ๑๐๐ เล่ม

ด้วยกระทรวงสาธารณสุข ขอเสนอเรื่องแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔(๑) ซึ่งได้กำหนดให้คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการสารเคมี มีอำนาจหน้าที่เสนอนโยบายและแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติเพื่อความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดการบริหารจัดการลักษณะบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเชิงนโยบายและงบประมาณเพื่อให้การดำเนินงานการจัดการสารเคมีของประเทศมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

ประเทศไทยมีการจัดการสารเคมีอย่างเป็นระบบตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ โดยดำเนินงานตามแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๔๐ - ๒๕๔๔) แผนแม่บท

/ฉบับที่ ๒...

ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙) ต่อเนื่องมาจนถึงแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔) ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๐

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

การดำเนินงานของแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ อยู่ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการสารเคมี แต่งตั้งตามมติคณะรัฐมนตรี มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ผู้บริหารระดับสูงทุกกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนเป็นกรรมการ ฝ่ายเลขานุการจาก ๔ กระทรวง ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงอุตสาหกรรม แผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับที่ ๓ ดำเนินการมาถึงวาระสิ้นสุดของแผนในปี ๒๕๕๔ และเพื่อให้นโยบายการจัดการสารเคมีของประเทศมีความต่อเนื่องและพัฒนาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งพัฒนาสู่เป้าหมายที่สอดรับกับยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการสารเคมี ซึ่งกำหนดการบรรลุเป้าหมายในปี ๒๕๖๓ คือ“การใช้และการผลิตสารเคมี มีความปลอดภัย โดยลดผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม” คณะกรรมการแห่งชาติฯ จึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) ขึ้น เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

๑.๒ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

ผลการดำเนินงานของแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) ที่ผ่านมา มีผลสำเร็จดังนี้

๑. การพัฒนาเครือข่ายและระบบการจัดการอุบัติภัยสารเคมีในเหตุการณ์ฉุกเฉินเชิงบูรณาการของประเทศ รวมทั้งการฝึกซ้อมแผน เพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศในการตอบโต้และรับมือกับเหตุฉุกเฉิน รวมทั้งการรั่วไหลของสารเคมี/วัตถุอันตราย

๒. การพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการควบคุม เฝ้าระวัง ป้องกันและลดความเสี่ยงอันตรายจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ได้แก่ ชุดตรวจสอบสารเคมีกำจัดแมลงในผักผลไม้ และธัญพืช การพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพทางดิน (ปุ๋ยชีวภาพ) และผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ที่นำไปใช้ปรับปรุงบำรุงดินทดแทนสารเคมี

๓. การพัฒนาระบบการจัดการสารเคมีทางภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะสารที่มี

/ความเสี่ยงสูง...

ความเสี่ยงสูง โดยจัดทำคู่มือ แนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้อง และการอบรมให้ความรู้แก่คนงานในการป้องกันอันตรายจากการใช้สารเคมีในโรงงาน

๔. การพัฒนาฐานข้อมูลความปลอดภัยของสารเคมีของประเทศ (National Chemical Safety Cards)

๕. การติดตามความเคลื่อนไหวระหว่างประเทศด้านสารเคมี ได้แก่ ความเคลื่อนไหวการพัฒนาและบังคับใช้กฎมายของสหภาพยุโรปในการควบคุมสารเคมีทั้งในและนอกกลุ่มประเทศสมาชิก และการนำระบบสากลการจัดกลุ่มสารเคมี/เคมีภัณฑ์ และการติดฉลากมาใช้ในประเทศ

๖. การสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรภาควิชาการและภาคประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมเฝ้าระวังความเป็นอันตรายจากสารเคมี ได้แก่ การศึกษาเพื่อเฝ้าระวังผลกระทบจากความเสี่ยงอันตรายของประเทศจากการเปิดเสรีนำเข้าของเสียอันตราย ภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) และการนำประเด็นปัญหาการจัดการขยะอันตรายจากการมีส่วนร่วมของชุมชนเข้าสู่เวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติเพื่อขับเคลื่อนให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

๗. การเตรียมความพร้อมของประเทศเพื่อรองรับการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์นาโน เทคโนโลยีการผลิตที่สะอาด เป็นต้น

๘. การบูรณาการกับสถาบันการศึกษาของประเทศนำความรู้เรื่องความปลอดภัยของสารเคมี และระบบสากลการจัดกลุ่มสารเคมี/เคมีภัณฑ์และการติดฉลากสู่หลักสูตรการศึกษาภาคบังคับเพื่อให้เยาวชนของประเทศมีการใช้สารเคมีอย่างปลอดภัย

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ มอบหมายให้คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการสารเคมี มีอำนาจหน้าที่เสนอนโยบายและแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี รวมทั้งสนับสนุน ให้เกิดการบริหารจัดการลักษณะบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเชิงนโยบายและงบประมาณเพื่อให้การดำเนินงานการจัดการสารเคมีของประเทศมีประสิทธิภาพ และในการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ได้มีมติเห็นชอบต่อ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) ทั้งนี้เพื่อความต่อเนื่องในการดำเนินงาน และเพื่อให้ทุกหน่วยงานได้พัฒนาการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน

/๓ ความเร่งด่วน...

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

แผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) จะเริ่มใช้ในปี ๒๕๕๕ จึงมีความจำเป็นที่ควรจะได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีในปี ๒๕๕๔ เพื่อให้ทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้องของประเทศ ได้นำไปแปลงเป็นแผนปฏิบัติการของหน่วยงานพร้อมจัดทำคำของบประมาณได้ทันในปี ๒๕๕๕ เพื่อไม่ให้เกิดช่องว่างการดำเนินงานในปีแรกของแผน

๔. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ แนวคิดและหลักการของแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) คือกำหนดกรอบเวลาให้เป็นแผนระยะยาว ๑๐ ปี โดยมีการทบทวนผลการดำเนินงานทุก ๒ ปี ส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน วางแผนยุทธศาสตร์ที่พัฒนาต่อเนื่องมาจากแผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับที่ ๓ กำหนดหลักการทำงานที่เน้นการบูรณาการและมีกลไกการขับเคลื่อนและติดตามประเมินแผนเป็นระยะ

๔.๒ สาระสำคัญของแผน ประกอบด้วย เป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ กลวิธี และหน่วยงานที่รับผิดชอบ ทั้งนี้กำหนดเป้าประสงค์ไว้ว่า “ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ สังคมและสิ่งแวดล้อมปลอดภัย บนพื้นฐานของการจัดการสารเคมีที่มีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ” โดยวางยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีไว้ ๓ ยุทธศาสตร์ และ ๙ กลวิธี ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาฐานข้อมูล กลไก และเครื่องมือในการจัดการสารเคมีอย่างเป็นระบบครบวงจร กำหนดไว้ ๓ กลวิธี คือ ๑) พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลาง ๒) พัฒนากลไกและเครื่องมือในการจัดการสารเคมีอย่างเป็นระบบครบวงจร และ ๓) สร้างกลไกเพื่อขับเคลื่อนการจัดการสารเคมีอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาศักยภาพและบทบาทในการบริหารจัดการสารเคมีของทุกภาคส่วน กำหนดไว้ ๓ กลวิธี คือ ๑) พัฒนาองค์ความรู้และการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสารเคมี ๒) พัฒนาศักยภาพการตอบสนองและการเตรียมความพร้อมต่อพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศ และ ๓) ส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ลดความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมี กำหนดไว้ ๓ กลวิธี คือ ๑) ป้องกันอันตรายจากสารเคมี ๒) เฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบผลกระทบจากสารเคมี และ ๓) รับมือสถานการณ์ฉุกเฉินและการรักษาเยียวยาและฟื้นฟู

ทั้งนี้จะมีคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีเป็นกลไกการดูแล ติดตามและประเมินผล และมี ๑๔ กระทรวงที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินงาน ได้แก่

/กระทรวง...

กระทรวงกลาโหม กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอุตสาหกรรม และสำนักนายกรัฐมนตรี

สำหรับการจัดทำแผนปฏิบัติการ ตัวชี้วัด จะมีการดำเนินการภายหลังที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบต่อ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) ตามที่เสนอแล้ว

คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการสารเคมี ได้ยก (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) โดยมีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการประสานนโยบายและแผนการดำเนินงานว่าด้วยการจัดการสารเคมี และมีกระบวนการจัดทำอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใดๆ

(ไม่มี)

๖. ผลกระทบ

ด้านเศรษฐกิจ/ด้านสังคม

แผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) เป็นแผนที่จัดทำขึ้น เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวกับการจัดการสารเคมีของประเทศมีการทำงานบูรณาการร่วมกัน ลดความซ้ำซ้อนของงาน ประหยัดงบประมาณและบุคลากรของภาครัฐ ก่อให้เกิดการบริหารจัดการสารเคมีของประเทศเป็นระบบ นำไปสู่เป้าหมาย คือ สุขอนามัยประชาชน และสิ่งแวดล้อมของประเทศมีความปลอดภัย คือ ช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสารเคมีทั้งทางตรงและทางอ้อม ค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการปนเปื้อนสารเคมี นอกจากนี้ยังดำรงและเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศในตลาดโลก

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำแผนงบประมาณที่สอดรับแผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) ตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๕- ๒๕๖๔) ดำเนินการภายใต้คณะอนุกรรมการประสานนโยบายและแผนการว่าด้วยการ

/จัดการ...

จัดการสารเคมี ที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการสารเคมี มีองค์ประกอบจากทุกกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวกับการจัดการสารเคมีของประเทศ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีการประชุมรวม ๔ ครั้ง มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวม ๗ ครั้ง และผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการสารเคมี ที่มีรองนายกรัฐมนตรี (พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์) เป็นประธานกรรมการ ในการประชุมฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

(ไม่มี)

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

๑๐.๑ เห็นชอบ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔)

๑๐.๒ มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวต่อคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการสารเคมี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลตรี

(สนั่น ขจรประศาสน์)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการแห่งชาติว่าด้วย

การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการสารเคมี

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

กองแผนงานและวิชาการ

โทร. ๐ ๒๕๙๐ ๗๒๘๙

โทรสาร ๐ ๒๕๙๐ ๗๒๘๗

E-mail : Chemical _safety@fda.moph.go.th